

I PUC – BUSINESS STUDIES
Blueprint for Model Question Paper

Chapter	Marks allotted	Knowledge				Understanding				Application				Skill					Total					
		VSA	SA	LA	EA	VSA	SA	LA	EA	VSA	SA	LA	EA	VSA	SA	LA	EA	POQ	VSA	SA	LA	EA	Total	
																							Theory	POQ
1.	08	1	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	1	-	4	1
2.	20	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2	1	-	2	5	-
3.	08	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	4	-
4.	16	2	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	1	1	1	5	-
5.	08	1	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	4	-
6.	08	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	1	1	-	4	1
7.	07	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	3	-
8.	19	1	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	2	1	5	-
9.	08	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	4	-
10.	16	-	1	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	1	5	-
11.	12	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	1	2	1	-	1	4	1
	130+15	11	5	1		3	4	6	3	5	2	3	3	1	-	-	-	3	20	11	10	6	47	3
	100%	17%				43%				30%				10%					20	22	40	48	130	15

1st PUC Business Studies

Model Question Paper

Time: 3Hrs and 15 minutes

Maximum marks :100

Instructions to candidates:

1. The question paper contain 5 parts – Part A, Part B, Part C, Part D, and Part E.
2. Part A consists of 4 sections I, II, III & IV
3. Write the serial number of questions properly given in the question paper while answering
4. Write the correct and complete answer

Part-A

I Choose the correct answer

5×1=5

1. The Head of the Joint Hindu family business is called
 - a) Proprietor
 - b) Director
 - c) Karta
 - d) Manager
2. A government company is any company in which the paid up capital held by the government is not less than:
 - a) 49 %
 - b) 51%
 - c) 50%
 - d) 25%
3. ‘An enterprise must behave as a good citizen’ is an example of its responsibility towards :
 - a) owners
 - b) workers
 - c) consumers
 - d) community
4. The goods not suitable for Mail Order Business are
 - a) Those which can be graded and standardized
 - b) Those which can be transported at low cost.
 - c) Those which have ready demand in the market
 - d) Those which are perishable and bulky
5. Which of the following documents is not required in Import Procedure?
 - a) Trade Enquiry
 - b) Bill of Entry
 - c) Import General Manifesto
 - d) Certificate of Origin

II Fill in the blanks by choosing appropriate word/words from those given in the brackets.

5×1=5

(Nominal, Equity shares, Entrepreneurship, B2B, Secondary)

6. Oil refinery and Sugar mills industries are _____ Industries
7. A _____ partner is one who allows the use of his name by a firm, but does not contribute to its capital.
8. _____ involves firm’s Electronic Transactions with other business.
9. _____ represents the ownership of a Company.
10. _____ is the process of setting up one’s own business.

III Match the following **5×1=5**

11. A

B

a) Insurance	i) Certificate of Incorporation
b) Plastic Money	ii) Itinerant Retailers
c) Socially determined moral principles	iii) Utmost good faith
d) Birth Certificate of the company	iv) Credit cards and Debit cards
e) Traders who do not have a fixed place of Business.	v) Business Ethics

IV Answer the following questions in one word or one sentence **5×1=5**
each: Each question carries one mark

12. Give an example for Extractive Industry.
13. Mention any one feature of Global Enterprise.
14. State any one type of warehouse.
15. State any one merit of Debentures.
16. What is Export Trade?

Part-B

V Answer any Nine of the following questions in two or three **9×2=18**
sentences each. Each question carries 2 marks

17. State any two Auxiliaries to Trade.
18. Compare Sleeping partner with Partner by Estoppel.
19. State any two demerits of Departmental Undertakings.
20. Name any two types of Postal Services.
21. Give the meaning of Cookies in online transactions.
22. State any two arguments against Social Responsibility of Business.
23. State any two differences between Memorandum of Association and Articles of Association.
24. Who are the parties to a Lease Contract?
25. What is the meaning of Village Industries?
26. State any two types of Fixed Shop Retailers commonly seen in our country.
27. State any two reasons for International Business.

Part C

VI Answer any Seven of the following questions in 10-12 **7×4=28**
sentences. Each question carries 4 marks.

28. Explain briefly any four objectives of Business.
29. State any two merits and two limitations of Statutory Corporations.
30. What is e-banking? State the benefits to customers.
31. Explain the features of Outsourcing.
32. Explain briefly any four elements of Business Ethics.
33. State any four differences between Private Company and Public Company.

34. Explain the financial needs of a business.
35. Write short notes on : (a) Retained Earnings (b) Debentures
36. Explain briefly the role of small business in Rural India.
37. Explain briefly any four services of Wholesale trader to Retailer.

Part D

VII Answer any three of the following questions in 20-25 sentences each. Each question carries 8 marks 3×8=24

38. Explain the merits and demerits of Partnership form of business organization.
39. Explain the types of Co-operative Societies.
40. Explain briefly the principle of Insurance.
41. What are Equity Shares? Explain the merits and limitations of Equity Shares.
42. Explain the role of Chambers of Commerce in promoting internal trade in the country.
43. Explain the steps to be followed in Import Procedure.

Part E

VIII Answer any Two of the following questions. Each question carries 5 marks 2×5=10

44. You are Planning to start a new business. Make a list of any five factors you consider while selecting a suitable form of Business Organisation.
45. As a businessman having concern for environment protection, suggest any five steps which can be taken by you for environment protections.
46. Mention any 5 Foreign trade promotion measures and schemes undertaken by the Government of India to boost up Foreign Trade.

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಐದು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ವಿಭಾಗ, ಎ, ಬಿ, ಸಿ, ಡಿ ಮತ್ತು ಇ
2. ವಿಭಾಗ 'ಎ' ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ [I, II, III ಹಾಗೂ VI]
3. ಉತ್ತರಿಸುವಾಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.
4. ಸರಿಯಾದ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ವಿಭಾಗ-ಎ

I ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

5×1=5

1. ಅವಿಭಕ್ತ ಹಿಂದೂ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನು ಹೀಗೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
ಎ) ಮಾಲೀಕ ಬಿ) ನಿರ್ದೇಶಕ
ಸಿ) ಕರ್ತ ಡಿ) ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ
2. ಯಾವುದೇ ಕಂಪನಿಯು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಂಪನಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರವು ಹೊಂದಿರ ಬೇಕಾದ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಪಾವತಿಯಾದ ಬಂಡವಾಳ.
ಎ) 49 ಪ್ರತಿಶತ ಬಿ) 51 ಪ್ರತಿಶತ
ಸಿ) 50 ಪ್ರತಿಶತ ಡಿ) 25 ಪ್ರತಿಶತ
3. ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜೆಯ ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು-ಎನ್ನುವುದು ಈ ಆಸಕ್ತ ಗುಂಪಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯವಹಾರದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
ಎ) ಮಾಲೀಕರು ಬಿ) ಕಾರ್ಮಿಕರು
ಸಿ) ಗ್ರಾಹಕರು ಡಿ) ಸಮುದಾಯ
4. ಅಂಚೆ ಆದೇಶದ ಗೃಹಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲದ ಸರಕುಗಳೆಂದರೆ
ಎ) ವರ್ಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವ ಸರಕುಗಳು
ಬಿ) ಕಡಿಮೆ ಸಾಗಾಟ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಬಲ್ಲ ಸರಕುಗಳು
ಸಿ) ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವ ಸರಕುಗಳು
ಡಿ) ಬೇಗ ಹಾಳಾಗುವ ಮತ್ತು ಭಾರವಾದ ಸರಕುಗಳು
5. ಆಮದು ನೀತಿಗೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ದಾಖಲೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.
ಎ) ವ್ಯಾಪಾರ ವಿಚಾರಣೆ ಬಿ) ಪ್ರವೇಶ ಪತ್ರ
ಸಿ) ಆಮದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ಡಿ) ನೂಲೋತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

II ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಬರೆಯಿರಿ.

5×1=5

(ನಾಮಮಾತ್ರ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಶೇರುಗಳು, ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ, ಬಿ2ಬಿ, ದ್ವಿತೀಯ)

6. ತೈಲ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು _____ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ.
7. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ನೀಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪಾಲುದಾರರನ್ನು _____ ಪಾಲುದಾರರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
8. ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯೊಡನೆ ನಡೆಸುವ ಇ-ವಹಿವಾಟನ್ನು _____ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
9. ಕಂಪನಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು _____ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

10. ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

III ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ

5×1=5

11. ಎ

ಬಿ

ಎ) ವಿಮೆ

i) ನೋಂದಣಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

ಬಿ) ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಣ

ii) ಸಂಚಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು

ಸಿ) ಸಮಾಜ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆ

iii) ಅತ್ಯಧಿಕ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ

ಡಿ) ಕಂಪನಿಯ ಜನನ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

iv) ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಮತ್ತು ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡುಗಳು

ಇ) ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುವ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು

v) ವ್ಯವಹಾರದ ನೈತಿಕತೆ

IV ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪದ ಅಥವಾ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಒಂದು ಅಂಕ.

5×1=5

12. ಸಾರ ತೆಗೆಯುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ.

13. ಜಾಗತಿಕ ಉದ್ಯಮಿಯ ಒಂದು ಗುಣಲಕ್ಷಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

14. ದಾಸ್ತಾನು ಮಳಿಗೆಯ ಒಂದು ವಿಧವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

15. ಸಾಲಪತ್ರದ ಒಂದು ಅನುಕೂಲತೆ ತಿಳಿಸಿ.

16. ರಫ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಎಂದರೇನು?

ವಿಭಾಗ-ಬಿ

V ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂಬತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ, ಎರಡೂ ಅಥವಾ ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಎರಡು ಅಂಕಗಳು

9×2=18

17. ವ್ಯಾಪಾರದ ಎರಡು ಪೂರಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

18. ಸೂಕ್ತ ಪಾಲುದಾರನೊಂದಿಗೆ ತೋರಿಕೆಯ ಪಾಲುದಾರ ಹೋಲಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

19. ಇಲಾಖಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳ 2 ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

20. ಅಂಚೆ ಸೇವೆಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

21. ಕುಕ್ಕೀಸ್ ಎಂದರೇನು?

22. ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ 2 ವಿರೋಧ ವಾದಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

23. ಮನವಿ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ನಿಯಮಾವಳಿ ಪತ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

24. ಗುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಣವೊದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

25. ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಂದರೇನು?

26. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಸ್ಥಿರ ಅಂಗಡಿಯ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

27. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಎರಡು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ?

VI ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಏಳು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಹತ್ತರಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

7×4=28

28. ವ್ಯವಹಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಯಾವುದಾದರೂ 4 ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
29. ಶಾಸನಬದ್ಧ ನಿಗಮದ 2 ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ?
30. E-ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಎಂದರೇನು? ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅದರ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
31. ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
32. ವ್ಯವಹಾರದ ನೈತಿಕತೆಯ ಯಾವುದಾದರೂ 4 ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
33. ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳ ನಡುವಿನ ಯಾವುದಾದರೂ 4 ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
34. ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
35. ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ (ಎ) ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ಗಳಿಕೆಗಳು, (ಬಿ) ಸಾಲ ಪತ್ರಗಳು.
36. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
37. ಚಿಲ್ಲರೆ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಯಾವುದಾದರೂ 4 ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

VII ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಇಪ್ಪತ್ತರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

3×8=24

38. ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
39. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
40. ವಿಮೆಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
41. ಸಾಮಾನ್ಯ ಶೇರುಗಳೆಂದರೇನು? ಅದರ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
42. ಅಂತರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
43. ಆಮದು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಹಂತಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

VIII ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ (ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ 5 ಅಂಕಗಳು)

2×5=10

44. ನೀವು ಒಂದು ಹೊಸ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ವ್ಯವಹಾರದ ಸಂಘಟನೆಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.
45. ನೀವು ಒಬ್ಬ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
46. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರವರ್ತನೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.